

Onsdagen den 21 oktober

Kl. 09.00–10.23
16.00–16.04

§ 1 Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Pyry Niemi* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Pyry Niemi* som ledamot i EU-nämnden.

Andre vice talmannen förklarade vald till

ledamot i EU-nämnden
Pyry Niemi (S)

§ 3 Meddelande om namnändring

Andre vice talmannen meddelade att *Annika Hirvonen* (MP) ändrat namn till *Annika Hirvonen Falk*.

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2015/16:52

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:52 Företagarnas syn på regeringens skattepolitik

av *Fredrik Schulte* (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 3 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 19 oktober 2015
Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Rikard Jermsten
Expeditions- och rättschef

Interpellation 2015/16:55

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:55 Riksdagens inflytande på filmpolitiken
av Jörgen Warborn (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 6 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 20 oktober 2015
Kulturdepartementet
Alice Bah Kuhnke (MP)
Enligt uppdrag
Daniel Ström
Expeditions- och rättschef

§ 5 Anmälan om faktapromemoria

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2015/16:FPM8 Rådsrekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden KOM(2015) 462 till arbetsmarknadsutskottet

§ 6 Anmälan om granskningsrapport

Andre vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen:

RIR 2015:18 Länsstyrelsernas krisberedskapsarbete. Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

§ 7 Riksrevisorernas årliga rapport 2015

Finansutskottets betänkande 2015/16:FiU9
Riksrevisorernas årliga rapport 2015 (redog. 2014/15:RR5)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 15.)

Näringsutskottets betänkande 2015/16:NU6
Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123)
föredrogs.

*Ambitionshöjning
för förnybar el
och kontrollstation
för elcertifikats-
systemet 2015*

Anf. 1 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! Energi är avgörande för både hushåll och företag. Vi tar som privatpersoner det lite grann för självklart om vi ska ladda vår telefon, tända en lampa eller starta en tv-apparat. Vi utgår naturligtvis från att elen alltid ska finnas där utan undantag och utan avbrott.

På samma sätt är det för företag. Det är kanske ännu viktigare om vi talar om företag som finns inom el- och energiintensiv del av den svenska industrin. Där kan ett kort avbrott på bara en bråkdel av en sekund ställa till otroliga problem. Det kan stoppa en hel fabrik och generera kostnader på miljonbelopp för att kassera eller slänga varor som har gått sönder eller helt enkelt för att få igång produktionen på nytt.

Herr talman! Hushåll och företag ska kunna räkna med att ha en väldigt trygg energiförsörjning. Det ska ske till rimliga priser och naturligtvis med en så liten miljöpåverkan som det bara går. Historiskt har vi i Sverige klarat den uppgiften väl. Vi har haft konkurrenskraftiga priser och en hög försörjningstrygghet. Sverige har till skillnad från egentligen de flesta länder haft en elproduktion som är nära nog koldioxidfri.

Herr talman! Här och nu i Sverige i dag klarar vi det svenska el- och energisystemet på ett bra sätt. Vi klarar behovet av både el och energi. Däremot kommer det ett antal större utmaningar för Sverige på sikt. Hur ska vi klara effektbalansen på ett antal års sikt? De låga elpriser som finns nu gör att egentligen alla investeringar trycks undan. Ingen investerar i någonting nytt, kanske inte ens med subvention. Hur ska då nödvändiga investeringar på sikt kunna komma till?

Det finns ett antal lite större utmaningar för Sverige på energiområdet. Det är viktigt att se dagens debatt, diskussion och beslut i det sammanhanget. På samma sätt är det viktigt att dagens diskussion om energipolitik lyfts in i ett sammanhang med de lite större utmaningarna för Sverige.

Det finns ett framväxande utanförskap som slår mot unga och utrikes födda. Men kanske en ännu viktigare koppling till energipolitiken är villkoren för företag och industriell verksamhet. Det kan låta högravande om vi talar om globalisering, konkurrens och sådant. Men i princip varje företag i Sverige utmanas varje dag av en konkurrent som kan finnas i samma stad, någon annan del av Sverige eller väldigt ofta i ett annat land i en annan del av världen.

Ska Sverige vara företags- och industrilandet också i framtiden krävs konkret handling och politiskt ledarskap. Då krävs att man gör saker som ger bra villkor för transporter, kvalitet i utbildning och aktiv handelspolitik, men också en väldigt trygg energiförsörjning är en viktig del i detta.

Herr talman! Vi kan se att vi har en regering med S och MP som talar mycket om industri. Problemet är att de i konkret handling gör saker som mycket äventyrar industrilandet Sverige. Vi kan se det när man försvårar och fördyrar transporter. Vi kan se en otydlighet i handelspolitiken och

kraftiga skatteköjningar på arbete och företagande. Vi kan också se det i att de saknar en plan för energipolitiken och en trygg energiförsörjning.

Herr talman! Det är lite anmärkningsvärt att regeringen nu gör förändringar i det korta loppet som leder till väldigt stora förändringar på sikt. Det sker samtidigt med att det finns en energikommission, en statlig utredning. Ambitionen med den är att sitta ned tillsammans mellan partierna och se: Finns det en grund för att nå en bredare överenskommelse?

Det är ett gott uppdrag och är naturligt därför att en bredare överenskommelse är bättre än en smalare sådan. Men det är ändå anmärkningsvärt att regeringen väljer att fatta beslut vid sidan av kommissionen. Det är också anmärkningsvärt att det händer ganska lite i kommissionens arbete. Låt vara att det är studieresor och seminarier. Men ännu har kommissionen inte kommit in i någon reell substantiell diskussion om det som är de riktigt stora energiutmaningarna för Sverige. Det är oroande att vi har en regering som inte tar det politiska ledarskapet.

I dag ska riksdagen fatta beslut om regeringens förslag att subventionera mer ny förnybar energi. Moderaterna kommer i dag att rösta nej till det förslaget, och vi gör det av tre skäl.

Det första är att riksdagen redan för ett antal år sedan fattade beslut om en samlad klimat- och energipolitik. Det var ett stort paket som innehöll en serie av olika saker. Det handlade om till exempel styrmedel och skatter på olika sätt. Det handlade om inriktningen för olika energislag såsom synen på vattenkraft och kärnkraft.

Det innehöll också en väldigt hög ambition för att stötta in ny förnybar energi i ett system tillsammans med Norge med 26,4 terawattimmar fram till år 2020. Då antogs ett samlat, långsiktigt paket hela vägen fram till 2020 med väldigt hög ambition vad gäller den viktiga nya förnybara energin men också en långsiktighet som väldigt ofta är det som olika aktörer frågar efter. Det kan vara energiföretag, investerare eller kunder.

Det är då naturligt att hålla fast vid det av riksdagen långsiktigt fattade beslutet. Ingen tjänar på den ryckighet och osäkerhet som regeringen har gett upphov till genom att avlämna en proposition som sedan har dragits tillbaka och att osäkerhet råder om vad som ska gälla.

Det andra skälet är att regeringen med en kombination av att subventionera in mer ny förnybar energi och en kraftigt höjd kärnkraftsskatt ganska ordentligt ändrar spelreglerna på den svenska energimarknaden på ett oklokt sätt. Regeringen äventyrar då en trygg energiförsörjning. Man äventyrar en energiförsörjning utan att egentligen ha en plan för den långsiktiga energipolitiken.

Det tredje skälet för oss handlar om att vi i dag har historiskt låga elpriser. Vi kan titta på investeringsförutsättningarna. Om man läser av ser man att det handlar om att närmast ingen investerar i någon ny kraft även om de får en hög subvention. Det innebär i praktiken att om man ökar subventionerna, allt annat lika, trycker man ned elpriserna ytterligare utan att det egentligen finns någon efterfrågan på marknaden i det perspektivet.

Herr talman! Det rimliga borde i stället vara att hålla fast vid det av riksdagen fattade långsiktiga beslutet som ger en väldigt hög ambitionshöjning fram till 2020 vad gäller förnybar energi utan att äventyra en trygg energiförsörjning i Sverige på det sätt som regeringen nu gör. Därför kommer jag att yrka bifall till reservation 1.

Ska Sverige leva upp till orden i högtidstalen om saker som industri och konkurrenskraft krävs det politisk handling och politiskt ledarskap. Att som regeringen nu gör fatta ensidiga beslut som äventyrar en trygg energiförsörjning är visserligen en handling. Men jag tycker inte att det är att visa ett sunt politiskt ledarskap sett till de större utmaningar Sverige möter både som helhet och när det gäller energipolitiken.

I detta anförande instämde Jörgen Warborn (M).

Anf. 2 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Herr talman! I dag debatteras näringsutskottets betänkande nr 6 *Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015* och regeringens proposition om detta. Jag vill inledningsvis yrka bifall till reservation 2 i betänkandet. Jag vill samtidigt klargöra att om vår reservation skulle falla i den förberedande voteringen under punkt 1 kommer vi att stödja reservation 1 då den även inkluderar ett bifall till vår följdmotion i betänkandet.

Elcertifikatssystemet är ett stödsystem som är tänkt att stimulera så kallade förnybara energislag. Systemet har sedan införandet 2003 bidragit med ett flertal positiva effekter. Speciellt vad gäller nyetablerad baskraft i kraftsystemet har man fått in vattenkraft och kunnat uppgradera kraftstationer, man har fått in kraftvärmeanläggningar och man har installerat turbiner från tidigare fjärrvärmeverk. Men på senare år har det övergått mer och mer till att uteslutande handla om subventioner till väderberoende kraftslag, främst vindkraft. Av de elcertifikat som utfärdades under de inledande åren gick ungefär 90 procent till kraftproduktion som är planerbar och därmed inte beroende av väderförutsättningarna för att kunna leverera kraft. Det är en nivå som sedan successivt sjunkit år efter år och som under föregående år uppgick till enbart 36 procent. I stället går numera två av tre utfärdade elcertifikat till vindkraften. Det kommer att rulla på och bli mer.

Vad gäller ambitionshöjningen i elcertifikatssystemet konstateras det i regeringens proposition att många remissinstanser tillstyrker den. Utan en okritisk granskning kan det skänka läsaren en känsla av viss tyngd hos regeringens förslag i propositionen. Men när man närmare läser vilka remissinstanser som tillstyrker förslaget ser man att det är Svensk Vindkraftförening, Vasa Vind, Svensk Vindenergi, Vestas, HSB, Svenska Trädbränsleföreningen och Skellefteå Kraft. Det är alltså parter som är stora mottagare av de här subventionerna och som anser att det är ett bra förslag att man får ännu mer subventioner. Det kanske inte borde förvåna särskilt många över huvud taget. Samtidigt är listan över de aktörer som är direkt negativa och kritiska till regeringens förslag diger. Där kan man hitta Konjunkturinstitutet, Centrum för miljö- och naturresursekonomi, Fastighetsägarna, Svenskt Näringsliv, SKGS, som är basindustrins energisamarbete, Svensk Energi, Energi Norge, Svensk Fjärrvärme, Skogsindustrierna, Energigas Sverige, Svebio, Statkraft, Svenska Elnätssupproret, Bergen Energi Green Services och Svensk Elbrukarförening. Listan av kritiska remissinstanser går knappast att nonchalera och bör mana till viss eftertanke.

Herr talman! Sverigedemokraternas utgångspunkt gällande elcertifikatssystemet är att det bör avvecklas i sin nuvarande form samt att den långsiktiga ambitionen på det energipolitiska området är att alla former av

Prot. 2015/16:17
21 oktober

*Ambitionshöjning
för förnybar el
och kontrollstation
för elcertifikats-
systemet 2015*

marknadssnedvridande subventioner ska fasas ut för att sträva efter en teknikneutral konkurrens på elmarknaden. För många av de anläggningar som nu har uppförts med hjälp av elcertifikatssystemet är det ett faktum att de saknar en grund för att kunna bära sina egna kostnader i det rådande marknadsläget. Tillkomsten för många av dem är helt avhängiga politiska styrmedel och fortsatta subventioner som vi här i dag debatterar. Dess tillkomst har till den avreglerade elmarknaden skapat ett överutbud som det helt saknats en efterfrågan på, vilket nu har gått så långt att subventionerna och stödsystemen lett till en självkvävande elmarknad där man får svårt att få lönsamhet i investeringar och renoveringar av befintliga produktionsanläggningar.

Även det så kallade förnybara drabbas av detta, och vi har redan nu fått se vindkraftsparker som monteras ned i förtid, då subventionerna inte längre är tillräckliga eller att man hamnar utanför elcertifikatssystemet.

Grundproblemet med detta och andra stödsystem är att det snedvrider konkurrensen och stimulerar framför allt intermittenta energislag som inte nödvändigtvis levererar effekt när efterfrågan finns. Ytterst blir det mycket svårt att förstå den politiska poängen i att stimulera fram investeringar i anläggningar som marknaden inte efterfrågar och som kullkastar kalkylerna inom hela kraftsystemet.

Till saken hör också att merparten av den så kallade förnybara elproduktionen som nu tillkommer inom elcertifikatssystemet är av ett väderkänsligt slag som ställer krav på såväl elnätets funktion som behovet av regler- och ersättningskraft både över dygnet och på årsbasis.

Herr talman! Det ligger en viss ironi i regeringens agerande för den avreglerade elmarknaden som ska styras av marknadsmekanismer. Som jag tidigare nämnt har elcertifikatssystemet bidragit till att öka utbudet på marknaden, vilket inte helt förvånande har lett till lägre marknadspriser för stunden enligt konstens alla regler. Men när marknaden, det vill säga kraftproducenterna, sedan stänger produktionsenheter i syfte att få upp marknadspriserna för att kunna få avsättning i framtiden på sina investeringar vill nu regeringen i stället svara med att kompensera denna utbudsminskning med ett ytterligare ökat utbud. Regeringens svar på en fungerande marknadsfunktion blir att ta till mer av samma medicin som skapade problemet från första början.

Det är även just förmågan att ha en planerbar kraftproduktion för den förnybara elproduktionen som krävs för att den ska kunna ersätta den för den svenska industrin så betydelsefulla baskraften. Härvidlag utgör helt enkelt inte sol- och vindkraft något alternativ till kärn- eller vattenkraft på detta område. De signaler som nu är aktuella om en förtida stängning av kärnkraftverk är i allra högsta grad, åtminstone för Sverigedemokraterna, oroväckande. Dessa anläggningar, som det på grund av de politiska styrmedlen inte längre finns någon affärsmässig grund för att driva, är strategiskt viktiga för Sveriges kraftsystem. De beslut som hittills har aviserats riskerar att forcera Sverige in i en situation där det råder effektbrist under de kallaste vinterdagarna och under vintermånaderna.

Vi kommer troligtvis även i denna debatt att höra flera företrädare prata mer om terawattimmar och energi och betydligt mindre om behovet av effekt i megawatt efter dessa kommande stängningar. De klimatpolitiska konsekvenserna riskerar även att bli ytterst märkliga med tanke på att den

svenska elproduktionen som huvudsakligen består av kärn- och vattenkraft redan är så gott som fri från koldioxidutsläpp.

Konsekvensen av de politiska styrmedlen kan paradoxalt nog leda till ökade utsläpp som en följd av större anspråk på naturresurser och ett ökande behov av att bygga ut det svenska kraftnätet för att kunna tillvarata all utspridd sol- och vindkraftsproduktion som regeringspartierna vill ska växa fram. Ytterligare konsekvenser kan bli ökade drifttider på våra oljekondenskraftverk i effektreserven och import av kolkraft för att klara effektbehovet kalla vinterdagar.

Herr talman! Vill vi gå mot en fungerande elmarknad behöver vi sanera marknaden från konkurrenssnedvridande stöd. Elcertifikatssystemet bör därför fasas ut genom att nya investeringar inte tilldelas elcertifikat. En början är att här i riksdagen avslå regeringens proposition om att höja ambitionsnivån i elcertifikatssystemet.

Anf. 3 RICKARD NORDIN (C):

Herr talman! Först vill jag säga att vi i Centerpartiet givetvis står bakom vår reservation, men för tids vinnande väljer vi att avstå från att yrka bifall till den.

Centerpartiet vill ha ett elsystem och ett energisystem som består av 100 procent förnybart. Elen är en viktig del av det. Vi får inte heller glömma exempelvis drivmedel och uppvärmning. Man sätter gärna likhetstecken mellan energi och el, men egentligen är el bara *en* typ av energibärare. Det är framför allt elen som vi ska prata om i dag.

Elcertifikaten och den ambitionshöjning som regeringen nu lägger fram är på många sätt bra. Elcertifikaten har levererat. Till en låg kostnad för konsumenten har vi fått en stor andel förnybar energi. Vi ser också hur vindkraften har tiodubblats under alliansregeringens tid. Även om det nu börjar gå mot ett stopp i systemet har det kommit mycket gott ur det här. Det är också en anledning till varför elcertifikatssystemet behöver justeras. Man behöver justera efter de kvoter som man redan har beslutat om, och den ambitionshöjning som nu genomförs tycker vi i Centerpartiet är bra. Vi gick till val på att öka ambitionshöjningarna i elcertifikatssystemet, och det är vi nu med och uppfyller.

Det finns också fler justeringar som skulle behöva göras i elcertifikatssystemet. Den här propositionen är ett litet steg på vägen, men jag förväntar mig i den kontrollstation som nu tidigareläggs till 2017, vilket är bra, att man också ser över sådana saker som transparens och information så att man i högre grad ser vilka projekt som är finansierade och inte bara tilltänkta för att skapa bättre förhållanden på marknaden så att man också kan minska den finansiella risken.

Jag vill också lyfta fram, för att gå från det positiva till det mer kritiska förhållningssättet, de poänger som de övriga allianspartierna gör i sin reservation. Det gäller för den här regeringen att vara lite försiktig.

Vi tycker att det här är ett bra initiativ. Det behöver hanteras nu. Vi hade nämligen en kontrollstation till 2015. Den ska såklart genomföras under 2015. Men man måste vara lite försiktig med de egna initiativ som tas med tanke på att vi har en energikommission där vi vill ha en bred, blocköverskridande överenskommelse.

Prot. 2015/16:17
21 oktober

*Ambitionshöjning
för förnybar el
och kontrollstation
för elcertifikats-
systemet 2015*

Vi kommer exempelvis att behöva hantera hur elcertifikatssystemet ska vara efter 2020 ganska snart. Det är rimligt att det görs inom ramen för Energikommissionen och kanske gärna i ett snabbspår så att det inte drar ut på tiden ytterligare. Vi vill också skapa tydligare regler för marknaden. Hur vi gör med elcertifikatssystemet efter 2020 kommer definitivt att påverka elsystemet framåt, från 2025 och framöver.

En uppmaning från Centerpartiet till regeringen är att tänka på att det är viktigt med blocköverskridande, breda samtal om man verkligen vill ha blocköverskridande överenskommelser.

Den här propositionen innehöll fler saker i våras. Den innehöll också ett avtal med Norge som Centerpartiet sa nej till. Vi sa nej eftersom det innebar att vi skulle lägga skatt på förnybar energi som används för eget bruk. Det är verklighetsfrämmande för oss. Vi vill inte ha vedskatt. Och vi vill inte att man ska skatta när man bakar sitt eget bröd.

Den som sätter solpaneler på sitt tak, det företag som gör den stora investeringen för att sänka sin energiförbrukning, ska inte bestraffas med skatt. Den som sätter in treglasfönster eller isolerar bättre blir inte bestraffad med skatt. Ute på nätet är detta en energieffektivisering. Det väljer regeringen nu att skattebelägga.

Jag förstår att regeringen behöver ha in skatter på många olika sätt till budgeten, med tanke på utgiftsökningarna. Men det här är helt fel ställe att plocka in de skatterna från. Det är bättre att satsa på miljöskatter som styr bort från saker som är dåliga och inte från saker som är bra.

Avtalet som skrevs var dåligt från början. Nu har man dessutom gjort det ännu sämre genom att se till att det inte bara gäller per anläggning utan även per juridisk person. Det finns all anledning för regeringen att fundera en gång till.

Regeringen har valt att lägga in detta i sin budget. Centerpartiet är tydlig med att man röstar på sin egen budget och att budgeten tas i en helhet. Vi kan bara beklaga att regeringen har valt att göra det på detta otroligt dåliga sätt. Vi kommer alltså att rösta för ambitionshöjningen. Men vi gör det med lite bitter eftersmak på grund av att regeringen har valt att göra på det här sättet.

Om man tittar på Centerpartiets budget kan man dock se vilket parti som satsar mest på den förnybara energin. Det handlar inte bara om pengar. Det är viktigt att komma ihåg att det inte handlar om att den som har mest pengar också har bäst politik, även om vår budget går längre ekonomiskt än regeringens. För vår del handlar det om sådant som avskaffad momsregistrering för den som mikroproducerar. Det handlar om att fler ska kunna vara med och ta del av de stöd som finns, att vi betar av kön till solcellsstödet betydligt snabbare, att vi satsar på energilager och mycket annat. Men jag gissar att vi kommer att ta den debatten när vi ska tala om budgeten.

För oss – och jag tror även för den som läser såväl budgetar som de här handlingarna – är det tydligt vilket parti som står upp för den förnybara energin hela vägen och inte bara enskilda delar. Det är Centerpartiet.

Anf. 4 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Herr talman! Rickard Nordin tog upp lite av det som jag tänkte fråga om.

Ambitionshöjningen i elcertifikatssystemet regleras även i ett bilateralt avtal med Norge. Det avtalet behandlas inte samtidigt med detta betänkande, vilket förslaget var tidigare i våras.

Centerpartiet har haft hög svansföring kring de här förslagen. De har kritiserat innehållet i förslaget till avtal med Norge hårt. I våras var Rickard Nordins uppmaning om avtalet var: Gör om! Gör rätt! Centerpartiet kunde inte gå med på det då. Deras partiledare har också sagt att de kommer att göra allt som står i deras makt för att stoppa regeringens förslag.

Frågan är då hur Centerpartiet kommer att ställa sig till avtalet när riksdagen kommer att behandla det. Det borde Centerpartiet kunna deklarera här i dag. Jag undrar om de kommer att vara lika tydliga som i våras med att de fortfarande anser att det som gäller är: Gör om! Gör rätt! Eller kommer Centerpartiet att säga ja till avtalet och medverka till att införa det som de tidigare har kallat för solskatt i ett avtal med Norge. Ett senare borttagande av ett sådant avtal skulle i sådana fall fordra ett beslut även i Stortinget.

Frågan som jag vill ställa till Rickard Nordin borde kunna besvaras med ja eller nej. Kommer Centerpartiet att stödja avtalet med Norge?

Anf. 5 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Mattias Bäckström Johansson vet att det här ligger i regeringens budget. Det är inte någon enskild fråga på riksdagens bord.

Vi har varit tydliga med att vi tar ansvar för vår budget. Vi i Centerpartiet kommer att rösta på vår budget. Vi sysslar inte med utbrytningar. Vi följer den praxis som har arbetats fram under många år och där Centerpartiet har varit bidragande i fråga om att ta fram ett budgetpolitiskt ramverk. Det följer vi.

Vi röstar på vår budget. Där finns det ingen solskatt. Där finns det inget avtal med Norge, ur den synvinkeln.

Hur regeringen har valt att göra detta är upp till regeringen. Budgeten tas som en helhet.

Anf. 6 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Herr talman! Allt beror på hur man väljer att tolka det. Sverigedemokraterna har svårt att se att avtalet med Norge ska betraktas som en budgetfråga. Vi kommer att lyfta ut det så att man har möjlighet att ta ställning till avtalet med Norge. Med Centerpartiets tidigare logik är det i sådana fall ja eller nej till solskatt och huruvida vi ska binda upp den solskatten i förhållande till andra länder.

Jag fick inget ja eller nej som svar på frågan. Men en konsekvens av Centerpartiets agerande är att solskatten i sådana fall skrivs in i ett avtal med Norge och att man säger ja till den. Jag kan inte tolka det på något annat sätt. Rickard Nordin får gärna förtydliga det ytterligare.

Anf. 7 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Det är spännande att Sverigedemokraterna för första gången, vad jag vet, uppenbarligen är för att ta bort solskatten. Det är det Mattias Bäckström Johansson står här och säger när han försöker locka mig att säga att vi ska ta bort den.

Prot. 2015/16:17
21 oktober

*Ambitionshöjning
för förnybar el
och kontrollstation
för elcertifikats-
systemet 2015*

Finns den skattesatsen inte med i ert budgetförslag, Mattias Bäckström Johansson? Jag vet inte. Har ni tagit bort skatten på förnybar elproduktion för eget bruk i ert budgetförslag? Annars är det bara ihållig argumentation här.

För mig är det väldigt tydligt. Regeringen har valt att lägga in det i budgeten. Det är dessutom en skatt, precis som Mattias Bäckström Johansson säger. Det är budgetpåverkande. Då följer vi den praxis som vi alltid har stått upp för i Sveriges riksdag. Vi tar ansvar för vår budget. Regeringen tar ansvar för sin budget. Vi kommer att rösta på vår budget. Vi röstar inte på någon annans budget.

Anf. 8 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Jag håller med Hjalmered om att det är klart att alla i Sverige vill kunna tända när det är mörkt. Då ska det lysa eftersom solen inte lyser. Det är alltså ett dilemma vi har.

Vi ska debattera näringsutskottets betänkande 6 *Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015*. I budgetpropositionen för 2015 angav regeringen att Sverige på sikt ska ha ett energisystem som baseras på 100 procent förnybar energi. Här stöder jag och Vänsterpartiet regeringens ambitioner till fullo.

Regeringen angav också att den förnybara elproduktionen bör byggas ut ytterligare. Målet ska vara minst 30 terawattimmar el från förnybara källor 2020, vilket ska ersätta den nuvarande målsättningen. Och ett mål till 2030 ska tas fram. Vidare angav regeringen att elcertifikatssystemet ska användas för att uppnå detta mål.

I januari 2015 fick Energimyndigheten i uppdrag att redovisa de justeringar av kvotkurvan som behövs för att möjliggöra regeringens ambitionshöjning samt konsekvenserna av dem. Uppdraget redovisades i februari 2015 i rapporten *Finansiering av 30 TWh ny förnybar el till 2020*.

Miljö- och energidepartementet har i departementspromemorian *Ambitionshöjning inom elcertifikatssystemet till 2020* föreslagit en ändring i lagen om elcertifikat (2011:1200). Ändringen innebär att kvotkurvan anpassas för att möjliggöra regeringens ambitionshöjning. Underlag för en sådan justering av kvoterna har tagits fram av Energimyndigheten. Regeringen har följt Energimyndighetens förslag och föreslår de ändringar som är nödvändiga för att höja ambitionerna inom elcertifikatssystemet.

Samtidigt har Norge och Sverige kommit överens om ett nytt avtal avseende målen för elcertifikatsmarknaden.

Vad som känns bra med elcertifikatssystemet är att det är teknikneutralt så länge som det är förnybart. Många säger att det bara är fråga om sol och vind, men så är inte fallet. Det ska man komma ihåg när man debatterar den här frågan.

Jag fick äran att följa med Energikommissionen till Tyskland och lära mig om bland annat Energiewende, Tysklands val av energipolitik och det som är bra och mindre bra i sättet att till exempel bekosta omställningen till förnybart.

Utan att lägga värderingar på hur man hade valt att jobba med frågan och i vilken ordning, kan jag bara konstatera att tyska elkonsumenter betalar ca 50 öre per kilowattimme för övergången till förnybart. Vi elkon-

sumenter i Sverige betalar knappt 3 öre. Elcertifikatsystemet är alltså kostnadseffektivt, det måste vi komma ihåg. Det var den information som jag fick och de reflektioner som jag gjorde vid besöket i Tyskland.

Här är vi i Vänsterpartiet överens med regeringen och yrkar därmed bifall till punkt 1 i proposition 2014/15:123 om ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation. Vad vi däremot inte är överens med regeringen om är vad som ska falla ut vid nästa kontrollstation.

Vad gäller tilldelning av elcertifikat efter 2020 och nya mål så vill regeringen analysera dessa frågetecken, och det är bra. Men här vill jag och Vänsterpartiet att regeringen återkommer med förslag till hur torven ska fasas ut från elcertifikatssystemet och att man ska utreda hur den elintensiva industrin skulle påverkas om den skulle ingå i kvotssystemet.

Därför yrkar jag och Vänsterpartiet bifall till beslutspunkt 2 i propositionen, vissa övriga frågor som den kallas för i texten. Därmed yrkar jag bifall till reservation 4.

Jag vill bara instämma i att jag och Vänsterpartiet är måna om att det finns en basindustri i det här landet så att vi klarar oss. Men i dag ser jag inte de farhågor som målas upp. Vi har överskott på el. Det förbrukas få timmar. Vi har kommit överens om att vi ska behålla effektreserven, så jag delar inte de farhågorna.

Detta är ett sätt att jobba med dessa frågor. Därför tycker vi att det är värt att fortsätta. Det är ju inte den bästa tajmningen nu med tanke på de låga elpriserna, vilket gör att det inte är någon som vill investera. Det förstår jag.

Anf. 9 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Birger Lahti har ju en bakgrund i skogsindustrin, så jag tänkte att ta upp en liten vinkling med skogsindustrin, elcertifikat och energipolitiken.

Vänsterpartiet har tidigare föreslagit bland annat en lastbilsskatt som jag menar skulle slå mot skogsindustrin. Man har i ett tidigare betänkande här i riksdagen inte förordat längre lastbilar utan tvärtom kortare lastbils-ekipage, någonting som går emot branschens uppfattning.

Vänsterpartiet har varit för den höjda kärnkraftsskatten, och nu propagerar man för mer stöd till förnybar energi trots att många av de viktiga företrädare som finns inom den viktiga skogsindustrin är emot förslaget. De tycker att det inte behövs och att det skulle slå mot skogsindustrin.

Herr talman! Därför vill jag ställa en fråga till Birger Lahti: På vilket sätt blir det bättre för den viktiga skogsindustrin om man som Vänsterpartiet inte bara vill ha lastbilsskatt, kortare lastbilar, kärnkraftsskatt utan nu också mer stöd till förnybart, trots att branschens företrädare inte vill ha det?

Anf. 10 BIRGER LAHTI (V) replik:

Herr talman! Tack, Lars, för följdfrågorna! Först och främst förstår jag inte hur lastbilsskatten hör ihop med elcertifikatssystemet, men jag ska svara på frågan.

Prot. 2015/16:17
21 oktober

*Ambitionshöjning
för förnybar el
och kontrollstation
för elcertifikats-
systemet 2015*

Till att börja med har Vänsterpartiet inte satt ned foten för hur vi ska jobba med frågan om 74-tonnarna. Vi utreder frågan, och det finns jättemånga fördelar med det.

När det gäller koldioxidskatten på bränsle inser jag att den slår fel gentemot några industrier. Men det är en överenskommelse som finns med i budgeten, så den står vi fast vid. Sedan hoppas jag att man kan kompensera de industrier som den slår fel för. Men jag håller med om att det inte är lyckat med allt.

I fråga om transporter vill jag att man ska titta på lösningar som gör det mer effektivt för skogsbranschen.

När det gäller energifrågorna har skogsbranschen, om någon, möjlighet att utvecklas till att vara en del av lösningen på baskraften. Titta på hur Tracks i Yorkshire, Storbritannien, jobbar med vidareförädlade skogsprodukter som en del av baskraften. Jag hoppas att vi kan se över de frågorna.

Anf. 11 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Vid första anblicken kan det verka vara lite långsökt att prata om elcertifikat och förnybart samtidigt som man lyfter in skogsindustrin. Men i slutändan handlar det lite om detta på något sätt.

Vi vill att Sverige ska vara ett företags- och industriland. I högtidstal pratar vi om konkurrenskraft och möjligheter för Sverige. Då handlar det väldigt mycket om ett samlat paket. Då får man titta på förutsättningar för transporter, för skatter, för kompetens och för energiförsörjning.

De som verkar i den viktiga skogsindustrin och i den branschen på daglig basis tycker att det är ett dåligt förslag att införa en kombination av en kraftigt höjd kärnkraftsskatt och ytterligare stöd till förnybar energi när det inte finns någon efterfrågan.

Då blir det problematiskt för såväl Birger Lahti som S och MP tillsammans med osäkerheten om vad regeringen vill med den viktiga frågan om längden på lastbilar som är avgörande för konkurrenskraften i den branschen och med lastbilsskatt som bara slår mot branschen och den svenska landsbygden, ja, då slår det mot Sverige som företags- och industriland. Det är därför som jag vill lyfta fram den här frågan, herr talman.

Då kommer vi tillbaka till detta: Vad säger Birger Lahti till branschens företrädare? Menar han att man har fel när man säger att kombinationen av kärnkraftsskatt och mer subventioner till förnybart är dålig?

Anf. 12 BIRGER LAHTI (V) replik:

Herr talman! Som jag sa är inte utredningen om tunga och långa transporter färdig, så vi får se var den landar.

Jag förstår skogsindustrins syn på detta. Den lätta vägen är att göra som i dag, inte göra någonting eller att säga att det här blir bara dåligt. Men jag ser fördelar om vi jobbar med förnybart. Vi kan använda skogsbränsle i omställningen, så jag ser fördelar för skogsnäringen.

Givetvis slår skatter på näringen. Jag kommer att driva frågan om att skogsbygden och de som drabbas ska få någon form av kompensation när det inte finns några andra alternativ.

Jag står upp för förslagen i budgeten, och jag kommer att jobba för att skogsnärningen ska dra nytta av omställningen. Jag tror faktiskt att den kan göra det.

Anf. 13 BENGT ELIASSON (FP):

Herr talman! Låt mig nu från den allra första meningen i mitt anförande vara väldigt tydlig. Klimatfrågan är vår tids absolut största framtidsutmaning och för oss liberaler står den i första rummet i den energipolitiska debatten.

I Sverige är vi lyckligt lottade. Vår elproduktion är nära på helt koldioxidfri. Många är de länder väldigt nära oss som bara kommit halvvägs jämfört med där vi är i dag och som är avundsjuka på oss och som behöver vår hjälp. De kämpar för att komma dit där vi i Sverige har kommit. Vår uppgift måste vara att värna om och använda oss av det försprång som vi har samtidigt som vi hjälper andra att komma längre.

Tack vare vattenkraften och kärnkraften som solida grundpelare i vår elmix har Sverige kunnat bygga upp och vidmakthålla en imponerande exportindustri som är konkurrenskraftig på den internationella marknaden, trots vårt geografiska läge och att vi har ett väldigt högt välstånd i landet. Så länge som vi har ett överskott på koldioxidfri el kan Sverige också exportera till länder med högre elpriser och som har mer koldioxidutsläpp i sin produktion eller som är beroende av energiimport från odemokratiska stater. Folkpartiet liberalerna vill värna om och säkra våra gynnsamma svenska förutsättningar. Detta är ohyggligt viktigt i en långsiktig energipolitik.

Herr talman! Regeringen har uttalat målet att Sverige ska ha 100 procent förnybar elproduktion. Från Folkpartiets sida vill vi i stället se fokus på 100 procent försörjningstrygghet, 100 procent koldioxidfritt och 100 procent stabil leverans. Vi måste försäkra oss om att vi vid varje tid på dygnet varje dag på året har el till konkurrenskraftiga priser och har en klimatsäkrad produktion. När det gäller energiproduktionen gäller begreppet 24:7 på verkligt allvar. Det är i den produktionen det gäller, varje sekund 365 dagar om året.

År 2009 beslutade riksdagen om en samlad klimat- och energipolitik som vilar på tre ben: Vattenkraften ska värnas, den förnybara energin ska byggas ut och kärnkraften ska kunna ersättas med nya reaktorer. Den förnybara energin utgör en väldigt viktig komponent i detta. Under Alliansens tid ökade också produktionen rejält i Sverige. De nuvarande målen för förnybart inom elcertifikatssystemet är ambitiösa, och arbetet bör inriktas på att nå de målen.

Att i ett skede då elpriserna är historiskt låga och delar av den svenska kärnkraften straffas ut ur systemet ytterligare höja ambitionerna för förnybart, som propositionen föreslår, är enligt vår mening samhällsekonomiskt slöseri, för att inte säga ren kapitalförstöring. Vi anser därmed att den nu gällande ambitionshöjningen inom elcertifikatssystemet bör kvarstå och att det befintliga avtalet med Norge bör fullföljas.

Herr talman! Folkpartiet anser att långsiktiga och övergripande energipolitiska beslut ska behandlas i Energikommissionen. Allt annat är att kringgå kommissionens syfte och de överenskommelser som är gjorda och bryta mot löftet om de blocköverskridande samtal om energifrågor som vi alla var överens om.

Prot. 2015/16:17
21 oktober

*Ambitionshöjning
för förnybar el
och kontrollstation
för elcertifikats-
systemet 2015*

Sammanfattningsvis anser vi att riksdagen bör avslå regeringens proposition om att höja ambitionsnivån i elcertifikatsystemet och i stället bifalla det som anförs i motionen 2014/15:3102 av Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna.

Anf. 14 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr talman! Den svenska elproduktionen är i dagsläget till 97 procent koldioxidneutral. Omkring 50 procent är förnybar energi i form av vattenkraft, vindkraft, solkraft, värmekraft och biobränsle. Vi kan vara stolta över Sverige som ett föregångsland i den här frågan. Sverige är ett av de länder i Europa som har lägst andel fossila bränslen över huvud taget i sin elproduktion.

Den överenskommelse som slogs fast av Alliansen 2009 utgör grunden för den energi- och klimatpolitik vi har. Överenskommelsen bygger på tre ben: mer förnybar energi, värnande av vattenkraften och möjlighet att ersätta befintliga kärnkraftsreaktorer. Det är klart att vi som kristdemokrater anser att satsningar på förnybar elproduktion är nödvändiga och viktiga för att så småningom uppnå ett energisystem med 100 procent förnybar energi.

Som tidigare talare påpekat hade det självklart varit allra bäst om vi fått lyfta den här frågan i Energikommissionens pågående samtal. Nu står vi där vi står, men jag ser fram emot att vi så småningom ska komma fram till vad som händer efter det som vi beslutar om i dag kring elcertifikatsystemet. På lång sikt anser vi som parti nämligen att det här med subventioner, certifikat och vad det nu kan heta måste riktas till introduktion av ny teknik, inte till att i evighet underhålla redan utvecklad eller i alla fall på något sätt redan färdig teknik.

Därför är det klart att vi behöver ha en diskussion i Energikommissionen om hur en nedtrappning av subventionerna för elproduktionen ska se ut efter 2020. Generellt sett måste man ändå anse att subventioner bör riktas om från elbranschen till de sektorer som har högst klimatutsläpp. För Sveriges del handlar det i första hand om satsningar för lägre utsläpp i transportsektorn.

Det sker också en diskussion om torvens plats i elcertifikatsystemet. Ska man räkna torven som ett fossilt bränsle, som man gör i EU-sammanhang – FN har också pratat om detta – eller ska vi fortsätta att ha det i certifikatsystemet? Vi kan över huvud taget titta på allt som ligger inom det här systemet, och så småningom hoppas jag att vi i kommissionen kan fråga oss om alla delar ska se ut som de gör.

I dag har vi att ta beslut om det här med kontrollstation 2015. En fråga vi kan ställa oss är om det är viktigt med tätare kontrollstationer just när man sätter igång och ska upprätthålla ett system med certifikat eller vad det nu kan vara. Är det inte så att vi kanske borde se över det här tätare, med tanke på att vi har en snabb utveckling av tekniken?

Vi har inte minst att ta hänsyn till de för närvarande otroligt låga elpriserna för alla typer av energislag. Det finns ingenting som är lönsamt just nu i den här branschen. Då är frågan om vi ska subventionera vissa mer och andra mindre.

Vi ser också effekterna på kärnkraften nu. Här har överenskommelsen från Alliansen inte upprätthållits av den nya regeringen. Vi har en nedgång för kärnkraften, inte någon utveckling. Vi satsar inte ens någonting på att

behålla de reaktorer vi har. Det är väl en fråga vi kan fundera över tills vi har nått målen om 100 procent förnybart. Vad gör vi till dess? Jag tror inte att vi kan vidmakthålla den här typen av certifikatsystem eller liknande subventioner.

Med det sagt, herr talman, yrkar jag bifall till Kristdemokraternas, Moderaternas och Folkpartiets motion.

Anf. 15 ÅSA WESTLUND (S):

Herr talman! Jag yrkar förstas bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga motioner.

Vår energipolitik bygger på tre fundament: leveranssäkerhet, konkurrenskraft och låg inverkan på miljö och klimat. Jobben och välfärden i Sverige är beroende av en god och tillförlitlig tillgång till el till konkurrenskraftiga priser. Vår möjlighet att klara klimatet och miljön är beroende av att vi ställer om till ett mer hållbart energisystem. Den omställningen är i sin tur en förutsättning för vår konkurrenskraft och vår möjlighet att utveckla och behålla välfärd och jobb i Sverige.

Vårt utgångsläge är gott. Sverige har bättre förutsättningar än de allra flesta för att bygga ut förnybar energi genom vår goda tillgång till vatten, vind och skog. Därför har vi också goda möjligheter att på sikt uppfylla den ambition som samarbetsregeringen har om 100 procent förnybar energi. Sverige ska vara ett föregångsland och visa att tydliga klimat- och energipolitiska mål tillsammans med konkreta styrmedel ger långsiktigt stabila förutsättningar för en snabb väg ut ur fossilsamhället.

Den sittande regeringen har högre ambitioner vad gäller förnybar energi än den förra. Regeringens ambitionshöjning innebär att Sverige till 2020 ska finansiera en utbyggnad på 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion jämfört med 2002. Det är därför vi nu har regeringens proposition om en ambitionshöjning i elcertifikatssystemet på bordet. Ambitionshöjningen genomförs i anslutning till den justering av kvotkurvan som görs med anledning av kontrollstation 2015.

Elcertifikatssystemet, som från början infördes av Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet, har visat sig fungera bra. Med de framgångar som systemet har haft i form av ökad mängd förnybar energi har med tiden också fler partier sett fördelarna med systemet, och numera finns det ett brett stöd för systemet som sådant. Det välkomnar jag.

I jämförelse med många andra stödsystem för förnybar energi i vår omvärld har vårt system varit föredömligt kostnadseffektivt och teknikneutralt. Sverige är exempelvis det land som installerade mest vindkraft efter Tyskland och Storbritannien förra året, trots betydligt lägre stödnivåer. Med andra ord: De svenska förbrukarna och hushållen betalar jämfört med övriga Europa lite för de förnybara kilowattimmarna.

Men inget system är förstås perfekt, inte heller elcertifikatssystemet. Regeringen beskriver därför i propositionen hur marknadens aktörer ska få bättre information via Energimyndigheten om utvecklingen på marknaden, och man vill också tidigarelägga nästa kontrollstation.

När den förra regeringen skapade ett gemensamt system för elcertifikat med Norge välkomnade vi det. Men vi ansåg redan då att ambitionsnivån för förnybart var för låg. Sverige kan mer, och utvecklingen sedan dess har gjort oss än mer övertygade om att det går att få fram mer förnybart fram till 2020 än vad den förra regeringen ville.

Prot. 2015/16:17
21 oktober

*Ambitionshöjning
för förnybar el
och kontrollstation
för elcertifikats-
systemet 2015*

Jag välkomnar att en majoritet i riksdagen ger sitt stöd till den här ambitionshöjningen. Väljarna har i val gett sitt stöd till partier som vill se mer förnybar energi, och nu kan vi över blockgränsen se till att det blir verklighet. Det skapar också en stabil grund för dem som nu står beredda att investera i mer förnybar energi. Centerpartiet är värt en eloge för att man nu vågar göra detta, vilket jag också tror att deras väljare förväntar sig.

Med detta sagt vill jag komma in på att energimarknaden i dag genomgår stora förändringar. En av de största förändringarna är att priset för att producera ny förnybar el har sjunkit drastiskt. Men ännu behövs ett stöd för att utbyggnaden av förnybar elproduktion ska kunna fortsätta i hög takt.

Det är viktigt att öka utbyggnaden av den förnybara energiproduktionen redan nu, så att Sverige är bättre rustat inför en situation med försämrad kraftbalans. En annan viktig aspekt på mer förnybart är att det elproduktionssystem vi har i dag ytterligare diversifieras och därmed bidrar till ökad försörjningstrygghet. Elproduktionen i Sverige i dag är starkt beroende av kärnkraft och vattenkraft. Det innebär att när tillgängligheten i kärnkraftsanläggningar är låg eller när det är torrår finns det ett behov av annan elproduktion, och där kan den förnybara elproduktion som drivs fram genom elcertifikatssystemet spela en viktig roll.

Det har tidigare här förts fram synpunkter på att denna och andra förändringar på energiområdet inte borde genomföras nu utan behandlas i Energikommisionen. Det är förstås en argumentation som syftar till att det inte ska bli några satsningar på förnybart före 2025. Det är ju det som är syftet med Energikommisionen. Fokus ligger på att vi har en elförsörjning efter 2025–2030 som är trygg och så vidare.

Det är, som jag redan har tagit upp, viktigt att öka utbyggnaden av den förnybara energiproduktionen redan nu, så att Sverige är bättre rustat inför en situation med försämrad kraftbalans. Sådana åtgärder kan inte vänta. Dessutom är det viktigt att man gör dessa förändringar i anslutning till den kontrollstation som vi har 2015 eftersom det är en större förändring och aktörerna i rimlig tid måste få klart för sig vilka förutsättningar som gäller fram till mååret 2020.

Det har också förts fram att en ökad ambition för förnybart bidrar till att pressa redan låga priser. Men det är nog viktigt att komma ihåg att skilja på äpplen och päron i det här sammanhanget. De förändringar som regeringen nu gör med ambitionshöjningen i elcertifikatssystemet och förändringen av effektskatten har en marginell påverkan på till exempel kärnkraftens lönsamhet. Det handlar om ett par öre och ska förstås i den här diskussionen jämföras med att priset har sjunkit med 25 öre samtidigt som säkerhetskraven efter Fukushima med rätta också har höjts kraftigt.

För att ambitionshöjningen ska kunna börja gälla måste också ett avtal med Norge godkännas. För att det ska kunna börja gälla krävs att Sverige justerar skatterna på förnybart på det sätt som regeringen har föreslagit i budgetpropositionen 2016. Men redan under alliansregeringen kom en utredning fram till att det inte är förenligt med EU:s regler att ha kvar skatteundantaget för energi från vind och sol.

De förändringar som regeringen har lagt fram nu skapar långsiktiga spelregler som gör att vi med säkerhet följer EU:s statsstödsregler, vilket är betydelsefullt eftersom producenterna annars riskerar att bli återbetalningsskyldiga.

Avslutningsvis: Jag tycker att det som nu sker med utvecklingen av det förnybara är enormt positivt, både för att jag gillar förnybart och för att jag gillar produktionsutveckling och innovationer. Sverige som land har oerhört mycket att vinna på att ligga i framkant i allt som rör grön omställning. För är det något vi vet, så är det att efterfrågan på ny grön teknik världen över kommer att öka. Om vi ska klara Sveriges konkurrenskraft, och därmed jobben och välfärden, måste vi som land fortsätta investera i ny grön teknik. Därför yrkar jag bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

Anf. 16 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag har respekt för att man landar i lite olika uppfattningar i en sådan här fråga när det gäller vilka mått och steg man ska ta och så vidare. Men jag vill ta en företags- eller industriutgångspunkt i detta.

Den typ av företag som sysslar med sådant som gruvor, stål-, kemi- och skogsindustri vänder sig mycket tydligt mot de förslag som regeringen nu för fram, alltså den kraftiga kärnkraftsskattehöjningen i kombination med ökade subventioner till förnybar energi. Vi har här ett läge där systemet fungerar med energi och effekt, men det är utmaningar på sikt. Om man nu trycker in mer kraftproduktion, allt annat lika, pressar man ned priserna och förbättrar inte systemet. Där har industrin en uppfattning och Åsa Westlund en annan. Därför vill jag fråga Åsa Westlund: På vilket sätt har de som professionellt och till dagligdags jobbar med skog, kemi, gruvor och stål fel, och varför har Åsa Westlund rätt i detta?

Anf. 17 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Herr talman! Ja, Lars Hjälmered, man kan ha olika uppfattningar. Jag väntar mig inte att de som får betala högre skatt eller högre avgift ska välkomna det. Men jag tror att hela samhället vinner på de förändringar som vi nu genomför.

Nu har Lars Hjälmered flera gånger sagt ”kraftigt höjd effektskatt”. Då vill jag fråga honom: Vad är en kraftigt höjd effektskatt? Låt mig påminna om att er egen alliansregering höjde effektskatten i januari 2008 med 24 procent. Den här regeringen har höjt den med 17 procent.

Ni höjde den alltså procentuellt sett mer, trots att ni till skillnad från oss ärvde en statsbudget med överskott. Vi ärvde ju, som bekant, ett kraftigt underskott efter alliansregeringen: 75 miljarder kronor.

Vad är en kraftig effektskattehöjning, och varför är just vår höjning väldigt fel medan er var rätt? När jag ändå har chansen vill jag också fråga Lars Hjälmered: Tror du verkligen att det är effektskattehöjningen som leder till de förändringar vi ser på marknaden i dag? Tror du att era förslag skulle förändra den verklighet vi ser, där några kärnkraftsägare har meddelat att de tänker stänga några reaktorer? Skulle ert förslag förändra det?

Anf. 18 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Svaret på frågan är egentligen ganska enkelt. De här två besluten togs i helt olika marknadslägen. Det beslut som fattades för ett antal år sedan kom då lönsamheten och elpriserna var på en helt annan nivå. Det gjorde att det fanns utrymme för en sådan skattehöjning utan att det fick drakoniska effekter på energimarknadens aktörer.

Prot. 2015/16:17
21 oktober

*Ambitionshöjning
för förnybar el
och kontrollstation
för elcertifikats-
systemet 2015*

I dagens situation kan vi se en otrolig omdaning av den europeiska energimarknaden, vilket slår mot varenda aktör i branschen med bristande lönsamhet. Det slår över hela fältet, antingen det handlar om vindkraft, kärnkraft eller andra kraftslag. Att då kicka in en höjning på nästan 20 procent slår rakt mot ekonomin och förutsättningarna. Kombinationen av en kraftigt höjd kärnkraftsskatt och låga elpriser får alltså effekt.

Men låt oss gå tillbaka till huvudfrågan. Vi kan se på dem som dagligdags och professionellt jobbar med viktiga svenska industriben som skog, kemi, gruvor och stål. Det är de som indirekt betalar för en del av de här förslagen men som inte gör det direkt på skatten. De behöver en trygg energiförsörjning. De säger att det i det läge som vi befinner oss just nu är ett direkt dåligt förslag att kraftigt höja kärnkraftsskatten. Det är ett direkt dåligt förslag att subventionera in mer ny kraft när det egentligen inte finns någon efterfrågan. Det är ett förslag som allt annat lika skulle innebära att man ytterligare trycker ned elpriserna, trots att det då inte finns någon efterfrågan på det hela.

Då är vi tillbaka vid detta. Om vi menar allvar med att Sverige ska vara ett företags- och industriland, bortom all diskussion som vi får ta i andra sammanhang kring forskning, utbildning, transporter, handelspolitik och annat, är ytterligare en pusselbit i konkurrenskraftspusslet den trygga energiförsörjningen. Jag har synpunkten att jag inte tycker att vi ska ta detta steg nu, för det är direkt dåligt för den svenska energiförsörjningen. Åsa Westlund har en annan bild. Jag kan bara konstatera att Åsa Westlunds uppfattning är direkt motsatt den uppfattning som aktörerna i branschen har. Det är alltså de som professionellt leder företag och som jobbar i skogsindustri eller gruvindustri som ser ett hot mot sin verksamhet.

Anf. 19 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Herr talman! Jag vill återkomma till det här med vad som är en kraftigt höjd effektskatt. Det är nämligen sant att det var helt olika lägen. Ni valde att prioritera att sänka skatten med väldigt många miljarder och höjde därför också effektskatten. Det var den prioriteringen ni gjorde. Vi har ett mycket sämre ekonomiskt utgångsläge. Vi måste finansiera alla reformer som vi behöver göra för att få fler jobb och en bättre skola i landet. Då har vi också hanterat effektskatten i det sammanhanget.

Jag tror att det är väldigt viktigt att se att Sverige behöver investeringar i energi. Med era förslag kan jag konstatera att det inte sker någonting i dag. Vi gör här ett försök att se till att vi får mer förnybar energi och därmed bättre kraftbalans framöver. Det tryggar också leveranssäkerheten och energitryggheten för de industrier som du nu radar upp – flera av dem är dessutom undantagna från att finansiera de nya terawattimmarna. Det tycker jag är en bra politik. Jag tycker att er politik saknar den plan som du efterlyste från regeringens sida. Vad är er plan? Du säger bara nej till de förslag som finns på bordet men har egentligen ingen egen plan för framtiden.

Anf. 20 LISE NORDIN (MP):

Herr talman! Miljöpartiet har förordat elcertifikatssystemet, som ger stöd till förnybar el, sedan det infördes 2003. Vi har dock föreslagit högre mål vid de tillfällen då riksdagen beslutat om utformningen.

I dag är jag stolt över att riksdagen ska rösta om regeringens förslag att höja ambitionsnivån och målet för förnybar energi. Med en riksdagsmajoritet för att höja målet till 30 terawattimmar år 2020 får Sverige ett betydande tillskott av förnybar el, hela fem terawattimmar de kommande åren till 2020. Fem terawattimmar förnybar el är att jämföra med att de två reaktorer i Oskarshamn som man nu har aviserat ska stängas förra året producerade tre terawattimmar.

Många av riksdagens partier är att tacka för den positiva utvecklingen med förnybar energi genom elcertifikatssystemet, både vid införandet och vid beslut om fortsättning av systemet, som kan beskrivas som ryggraden i utbyggnaden av förnybar el i Sverige.

Elcertifikatssystemet ger ett ekonomiskt stöd till producenter av förnybar el. Det är teknikneutralt. Sedan det infördes har mest stöd getts till vattenkraft, bioenergi och vindkraft. Nya anläggningar som tas i drift får möjlighet att ta del av stödet i totalt 15 år men som längst till 2035.

Utbyggnaden av förnybar energi har gått snabbare än vad tidigare regeringar har beräknat. Därför har den fortsatta utbyggnaden så att säga slagit i taket med det nuvarande målet. Det är därför det nu behöver höjas. Ersättningen har varit väldigt låg, och för att skapa möjlighet för mer förnybar energi att växa behöver målet höjas till 2020.

När Sverige och Norge gick samman i elcertifikatssystemet 2012 föreslog Miljöpartiet att målet skulle höjas eftersom det skulle krävas en förhandling med Norge om man senare ville höja ambitionen. Den borgerliga regeringen röstade ned förslaget om att man då skulle höja det. När Socialdemokraterna och Miljöpartiet i regeringen nu vill höja målet har det just krävts en förhandling med Norge. Förutsättningen för att förslaget om ett höjt mål ska bli verklighet är att riksdagen ger stöd åt den del av budgeten som innehåller ett framförhandlat avtal med Norge.

Tillsammans med låga ersättningar för elcertifikaten har Sverige nu också väldigt låga elpriser. Det gör det svårt för företagen att investera i förnybar el. Sedan ett antal år tillbaka har förnybartbranschen flaggat för en inbromsning i fortsatta investeringar, framför allt i vindkraft. I dag kan ingen ny elproduktion byggas utan stöd från staten. Den relevanta frågan blir då: Vilken investering och vilken satsning ger mest el för pengarna? Ny kärnkraft kostar 1 krona per kilowattimme, enligt erfarenheterna från de länder i vår omvärld som bygger ny kärnkraft. Samtidigt bygger vi i Sverige i dag vindkraft för halva priset, 50 öre per kilowattimme, enligt Energimyndighetens senaste beräkning.

Ett höjt mål i elcertifikatssystemet är i dag sannolikt det mest kostnads-effektiva sättet att skapa förutsättningar för ny elproduktion i vårt land. Därför är det rimligt att alla aktörer som talar om konkurrenskraftiga priser och nya investeringar också förordar en ny satsning i elcertifikatssystemet. Miljöpartiet har sedan 2011 motionerat i riksdagen om att höja målet i elcertifikatssystemet från 25 terawattimmar till 30 terawattimmar. Därför är jag i dag väldigt stolt över att regeringen får detta att hända.

Herr talman! Det finns partier som argumenterar för att Sverige inte behöver mer förnybar el och att vi i dag har tillräckligt med el. Det blir inkonsekvent när samma partier argumenterar för att Sverige skulle få elbrist när ett antal kärnkraftsreaktorer nu stängs för att de är gamla och olönsamma.

Det är positivt om Sverige fortsatt har ett elöverskott att exportera. Med ett höjt mål för förnybar energi kan vi både successivt växla över till 100 procent förnybar energi och exportera förnybar energi till våra grannländer.

Den energikommission som nu arbetar har som syfte att se över energisystemet efter 2025. Detta är en väldigt viktig möjlighet. Samtliga av riksdagens partier har bjudits in för att se om vi kan nå en blocköverskridande energiöverenskommelse. Regeringen tar ansvar för investeringar och ett fortsatt starkt energisystem också i närtid, det vill säga fram till den tidshorisont som Energikommissionen diskuterar.

Alliansens tidigare energiöverenskommelse ger inga svar på hur vi ska få nya investeringar i elproduktion här och nu. Därför är detta en fråga som är ytterst viktig för Sverige.

Den tekniska utvecklingen gör den förnybara elproduktionen allt billigare och konkurrenskraftig. Energi från vind och biobränslen kan nu konkurrera med kolkraft och kärnkraft. Kostnaderna för solceller rasar snabbt. Det är nästan svårt att hinna hålla sig uppdaterad om den väldigt positiva teknikutvecklingen kring solceller. De stora möjligheterna att effektivisera och använda energin smartare börjar också få genomslag hos allmänhet, politiker och företag.

Den som röstar nej till regeringens förslag om fem terawattimmar mer förnybar el bör rimligen svara på frågan om hur man i stället vill se till att det görs nya investeringar i förnybar elproduktion eller annan elproduktion, om man så föredrar. Hur ska Moderaterna, Kristdemokraterna, Folkpartiet och Sverigedemokraterna garantera att Sverige fortsatt står starkt med nya investeringar när man säger nej till det förslag som nu finns på bordet? Jag har i den här debatten inte hört några alternativa förslag, utan det är bara passivitet.

I Sverige finns goda förutsättningar för förnybar energi att växa ytterligare. Sverige är ett av de länder i världen som har bäst förutsättningar för att skapa 100 procent förnybar energi i sitt energisystem. Vi har redan en hög andel förnybar energi. Vi har mycket bra naturgivna förutsättningar, och Sverige är ett land med stor kompetens inom energiområdet.

Med dagens beslut om fem terawattimmar mer förnybar el de kommande åren fortsätter Sverige arbetet mot ett förnybart energisystem.

Herr talman! Jag yrkar bifall till regeringens proposition.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 15.)

§ 9 Informationsutbytesavtal med Niue

Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU2
Informationsutbytesavtal med Niue (prop. 2014/15:134)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 15.)

§ 10 Informationsutbytesavtal med Brunei

Prot. 2015/16:17
21 oktober

Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU3
Informationsutbytesavtal med Brunei (prop. 2014/15:133)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 15.)

§ 11 Utvidgning av reglerna om fiktiv avräkning vid ombildningar av företag

Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU5
Utvidgning av reglerna om fiktiv avräkning vid ombildningar av företag
(prop. 2014/15:129)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 15.)

§ 12 Fortsatt giltighet av lagen om vissa register för forskning

Utbildningsutskottets betänkande 2015/16:UbU3
Fortsatt giltighet av lagen om vissa register för forskning (prop.
2014/15:121)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 15.)

§ 13 Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring

Kulturutskottets betänkande 2015/16:KrU2
Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring (prop. 2014/15:117)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 15.)

§ 14 Ändring i lagen om flygplatsavgifter

Trafikutskottets betänkande 2015/16:TU2

Ändring i lagen om flygplatsavgifter (prop. 2014/15:126)
föredrogs.

Anf. 21 TONY WIKLANDER (SD):

Herr talman! Låt mig inleda med att yrka bifall till reservation 1.

Sverigedemokraterna är ett parti som värnar om flyget. Vi ser det som ett mycket viktigt transportslag i vårt avlånga land. Vi har haft den inställningen sedan vi kom in i riksdagen 2010. Under den tidigare mandatperioden gjorde vi en del uppgörelser med den dåvarande oppositionen i frågor som stärkte flyget.

I dag är vi i en ny situation. Den aktuella propositionen som vi har framför oss är i grunden en sorts bakläxa från Bryssel i syfte att bättre genomföra direktivet angående flygplatsavgifter från 2009. Man har alltså inte varit nöjd med detta.

Vid ett första påseende, herr talman, tyckte vi att det här var något som egentligen utan vidare borde kunna passera i konsensus i trafikutskottet. I syfte att hålla en stadig kontakt med utvecklingen av framför allt det svenska inrikesflyget har det också ingått att vi har täta kontakter med branschens företrädare.

Så hade vi också i det här fallet. På s. 10 i propositionen finns de remissuttalanden som görs eller, rättare sagt, som har tolkats av regeringen. Det är fyra sidor där man i stort sett tycker att den svenska flygbranschen och SAS är helt överens med regeringen. Vi bad om att få deras synpunkter på just det, och det fick vi. Man skickade också ut det till samtliga partiföreträdare i utskottet.

Tydligen var vi dock ensamma om att ta intryck av vad de sa, och därför finns det en reservation från Sverigedemokraterna. Det är väl i och för sig inte så konstigt att vi ännu en tid befinner oss ensamma i opposition, när man betänker att DÖ inte är riktigt dö' än utan sprattlar vidare.

När det gäller själva sakförslaget talar den svenska flygbranschen tydligt och klart om att man är klart missnöjd med delar i propositionen. Det finns i direktiven att man ska sträva efter att flygplatsens ledningsenhet och användarna ska vara överens om ändringar av systemet för flygplatsavgifter eller deras nivå. Det ska ställas tydliga krav på att den reglerande myndigheten ska vara neutral och oberoende. Där studsar man till, för vi är ju vana vid att våra ämbetsverk inte ifrågasätts utifrån sin objektivitet. Men så är i alla fall fallet, och det får naturligtvis tills vidare stå för den som har skrivit det.

En annan sak är att den reglerande myndigheten ska vara skyldig att samråda med berörda parter för att nå ett beslut. Detta har alla tagit del av, men vi är ensamma om att ha tagit ett visst intryck av det, av det enkla skälet att risken är påfallande att den här bakläxan från Bryssel blir en bakläxa till. Det vore lite pinsamt för Sveriges riksdag.

Jag hoppas att så inte blir fallet, men jag hade nog önskat att man skulle ha sett över det här lite bättre och återkommit och kanske inte varit så lätt-sinnig när det gäller att tolka remissinstanserna. Vi kommer nog att hålla ett öga på just den delen i propositionen härnäst vad gäller samtliga trafikslag.

Med detta vill jag än en gång yrka bifall till reservation 1.

Anf. 22 RIKARD LARSSON (S):

Herr talman! Först vill jag yrka bifall till trafikutskottets betänkande 2015/16:TU2 och därmed också bifall till propositionen om ändringar i lagen om flygplatsavgifter. Det innebär naturligtvis också att jag yrkar avslag på reservationen från Sverigedemokraterna. Jag återkommer till det om en liten stund.

Det betänkande som vi nu har att hantera är, precis som ledamoten före mig sa, en följd av en formell underrättelse från EU-kommissionen gällande att Sverige inte har implementerat ett direktiv på riktigt sätt.

De åtgärder som nu föreslås i propositionen tar fasta på detta. Punkt för punkt går man igenom kommissionens underrättelse och rättar till på de punkter där det behövs.

Ett exempel på vad underrättelsen från EU-kommissionen innebär: ”Flygplatsens ledningsenhet ska vanligen offentliggöra sitt beslut eller sin rekommendation senast två månader före ikraftträdandet.” Detta stod tidigare inte i lagstiftningen, och det skriver vi nu in i lagstiftningen.

En annan punkt handlar om vilka beslut från flygplatsledningen som är överklagbara. Vi konstaterar att det behöver vara ett beslut i grunden för att man ska kunna överklaga, det vill säga att även om flygplatsledningen väljer att inte ändra avgiften ska flygplatsanvändarna ha möjlighet att överklaga det beslutet. Nu skriver vi in att ett beslut ska fattas efter ett samråd även i de fall när avgifterna lämnas oförändrade.

Regeringens och utskottsmajoritetens bedömning är att de ändringar som sammantaget görs i propositionen är tillräckliga för att följa det som EU-kommissionens underrättelse har pekat på.

Jag vill gärna bemöta reservationen från Sverigedemokraterna. Vad jag förstår handlar den huvudsakligen om tre punkter.

Den första punkten handlar om att man vill att flygplatsledningen och flygplatsanvändarna så långt det är möjligt är överens om förändringar. Det är en bra och lovvärd utgångspunkt, men man måste fundera över hur en sådan lagstiftning skulle fungera som säger att man ska vara överens. Vad skulle det finnas för möjligheter att hantera en situation där man inte är överens? Vi har också ett ansvar att se till att de lagar vi stiftar fungerar ute i verkligheten.

Däremot står det i EU-direktivet ett antal åtgärder som man behöver genomföra för att man ska se till att förutsättningarna för att komma överens är så goda som möjligt. Dessa förutsättningar implementeras nu i lagstiftningen fullt ut.

Den andra punkten i reservationen handlar om att det ska ställas krav på att den reglerande myndigheten ska vara neutral och oberoende. I denna lagstiftning utser vi Transportstyrelsen till att hantera de konflikter som finns. Jag förstår ärligt talat inte vad Sverigedemokraterna vill att vi ska skriva in i lagstiftningen. Ska vi skriva in att Transportstyrelsen inte är oberoende, eller ska vi skriva in att Transportstyrelsen ska vara oberoende

Prot. 2015/16:17
21 oktober

Ändring i lagen
om flygplatsavgifter

eller göra oberoende bedömningar i myndighetsbesluten? Den delen av reservationen har jag nog svårast att förstå.

Den tredje punkten handlar om att den reglerande myndigheten ska vara skyldig att samråda med berörda parter för att nå ett beslut. Vi kan konstatera att i det direktiv som detta bygger på är ordet "samråd" inte definierat. Den kommunicering av handlingar som redan i dag förekommer i de flesta förvaltningsärenden med stöd av förvaltningslagen kan ses som en form av samråd. Då utgår lagstiftningen från att det är Transportstyrelsen – som har ansvar för att hantera de här ärendena – som avgör vilken typ av samråd som är bäst vid varje givet ögonblick.

Med detta, herr talman, vill jag än en gång yrka bifall till utskottets förslag till beslut.

Anf. 23 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Lagen om flygplatsavgifter reglerar de avgifter som ska betalas av flygplatsanvändare, det vill säga flygbolagen, för att de ska få tillgång till tjänster som tillhandahålls av flygplatsen. Det kan handla om tjänster som avser start och landning, belysning, parkering av luftfartyg samt hantering av passagerare och gods och så vidare.

EU-kommissionen har påtalat brister i genomförandet och tillämpningen av delar av lagen i Sverige. Därför behöver vi göra dessa regleringar. De flesta av de punkter som Sverigedemokraterna tar upp är redan tillfyllest. Det enda som kvarstår är samrådet, det vill säga att man måste komma överens för att kunna tillämpa lagen. Det är inte möjligt att ha det med i en lag.

Hittills har flygbranschen kunnat fördröja beslut och på så sätt också fördröja prishöjningar i avgiftssystemet. Det är ett problem i sig. Just därför behöver vi få på plats att det ska finnas ett beslutsdatum och att det ska lämnas in ett tydligt beslut oavsett höjning eller sänkning av avgifterna eller om de är oförändrade. Det är för att det inte ska finnas en prispress på verksamheterna.

Flyget är trots allt det transportmedel som släpper ut mest per personkilometer. Bara en resa till Thailand tur och retur släpper ut långt mer än en årsförbrukning av hållbar koldioxid. Det är komplicerat att ställa om flyget till att bli miljövänligt. Det finns många pågående bra försök, men det ligger långt fram tills vi når en fossilfri flygtrafik.

Det är viktigt att vi behandlar varje transportslag rättvist och att varje transportslag bär sina miljökostnader. Flyg är inte ett energieffektivt transportmedel och bör endast användas där andra transportmedel saknas.

Vi vill se ett funktionellt regelverk som behandlar de olika transportslagen rättvist och genomtänkt. Den här gången rör ärendet själva flygplatsavgifterna, som är en del av transportinfrastrukturen. De måste hanteras korrekt, och de kan inte utgå från en prispressande strategi hos bolagen som går ut på att ytterligare sänka priset. Det är redan orimligt billigt att flyga.

Jag yrkar därför bifall till propositionen om ändring i lagen om flygplatsavgifter.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 15.)

Kammaren beslutade kl. 10.23 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

§ 15 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU9 Riksrevisorernas årliga rapport 2015

Kammaren biföll utskottets förslag.

NU6 Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015

Punkt 1 (Nytt finansieringsmål och anpassning av kvotkurvan)

1. utskottet

2. res. 1 (M, FP, KD)

3. res. 2 (SD)

Förberedande votering:

98 för res. 1

41 för res. 2

148 avstod

62 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Magda Rasmusson (MP) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

150 för utskottet

112 för res. 1

26 avstod

61 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 S, 1 SD, 21 MP, 17 C, 19 V

För res. 1: 68 M, 15 SD, 1 C, 15 FP, 13 KD

Avstod: 25 SD, 1 C

Frånvarande: 21 S, 16 M, 8 SD, 4 MP, 3 C, 2 V, 4 FP, 3 KD

Staffan Danielsson (C) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 2 (Vissa övriga frågor)

1. utskottet

2. res. 4 (V)

Votering:

247 för utskottet

19 för res. 4

20 avstod

63 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 67 M, 41 SD, 20 MP, 15 FP, 13 KD

För res. 4: 19 V

Avstod: 1 S, 1 MP, 18 C

Frånvarande: 21 S, 17 M, 8 SD, 4 MP, 4 C, 2 V, 4 FP, 3 KD

Jörgen Hellman (S) och Stefan Nilsson (MP) anmälde att de avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Ulrika Heindorff (M) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

SkU2 Informationsutbytesavtal med Niue

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU3 Informationsutbytesavtal med Brunei

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU5 Utvidgning av reglerna om fiktiv avräkning vid ombildningar av företag

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU3 Fortsatt giltighet av lagen om vissa register för forskning

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU2 Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU2 Ändring i lagen om flygplatsavgifter

1. utskottet

2. res. (SD)

Votering:

246 för utskottet

41 för res.

62 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 S, 68 M, 21 MP, 19 C, 19 V, 15 FP, 12 KD

För res.: 41 SD

Frånvarande: 21 S, 16 M, 8 SD, 4 MP, 3 C, 2 V, 4 FP, 4 KD

§ 16 Bordläggning

Prot. 2015/16:17
21 oktober

Följande dokument anmälades och bordlades:
Proposition
2015/16:4 Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar

§ 17 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 20 oktober

2015/16:77 Ensamkommande barn som försvinner

av *Christina Örnebjär* (FP)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2015/16:78 Stöd till mänskliga rättigheter och demokratisering i Irak

av *Hans Linde* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:79 En oberoende utvärdering av Sveriges engagemang i Afghanistan

av *Hans Linde* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:80 Volkswagens avgasfusk

av *Rickard Nordin* (C)
till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2015/16:81 Den akuta krisen för sjukvården i Västernorrland

av *Lena Asplund* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2015/16:82 Ett vinstförbuds förenlighet med EU-rätten

av *Mats Persson* (FP)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

§ 18 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 20 oktober

2015/16:150 Politiska fångar i Ryssland

av *Hans Linde* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:151 Fri entré och dess finansiering

av *Cecilia Magnusson* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:152 Regeringens stopp av utbyggnad av förvaltningsområden
av *Eva Lohman* (M)
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:153 Jämtli i budgetpropositionen för 2016
av *Saila Quicklund* (M)
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:154 Ett nordiskt elcertifikatssystem
av *Rickard Nordin* (C)
till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2015/16:155 Brott mot areella näringsidkare
av *Magnus Oscarsson* (KD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:156 Säkerheten vid landets asylboenden och flyktingmottagningar
av *Beatrice Ask* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:157 Tillämpning och kontroll av tillfälliga uppehållstillstånd
av *Roger Haddad* (FP)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2015/16:158 Antiterrorismarbetet i Åklagarmyndighetens regleringsbrev
av *Roger Haddad* (FP)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:159 Nationell strategi för den kreativa sektorn
av *Jörgen Warborn* (M)
till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2015/16:160 Ekologiska grödor i Sverige
av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:161 Bromma flygplats
av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)
till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:162 Beredskapsjobb i skogsbruket
av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:163 Bosättning på rastplatser
av *Sten Bergheden* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2015/16:164 Gränskontroller
av *Sten Bergheden* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 19 Kammaren åtskildes kl. 16.04.

Prot. 2015/16:17
21 oktober

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1	Avsägelse	1
§ 2	Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3	Meddelande om namnändring	1
§ 4	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 5	Anmälan om faktapromemoria	2
§ 6	Anmälan om granskningsrapport	2
§ 7	Riksrevisorernas årliga rapport 2015	2
	Finansutskottets betänkande 2015/16:FiU9	2
	(Beslut fattades under § 15.)	2
§ 8	Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015	3
	Näringsutskottets betänkande 2015/16:NU6	3
	Anf. 1 LARS HJÄLMERED (M)	3
	Anf. 2 MATTHIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	5
	Anf. 3 RICKARD NORDIN (C)	7
	Anf. 4 MATTHIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik	8
	Anf. 5 RICKARD NORDIN (C) replik	9
	Anf. 6 MATTHIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik	9
	Anf. 7 RICKARD NORDIN (C) replik	9
	Anf. 8 BIRGER LAHTI (V)	10
	Anf. 9 LARS HJÄLMERED (M) replik	11
	Anf. 10 BIRGER LAHTI (V) replik	11
	Anf. 11 LARS HJÄLMERED (M) replik	12
	Anf. 12 BIRGER LAHTI (V) replik	12
	Anf. 13 BENGT ELIASSON (FP)	13
	Anf. 14 PENILLA GUNTHER (KD)	14
	Anf. 15 ÅSA WESTLUND (S)	15
	Anf. 16 LARS HJÄLMERED (M) replik	17
	Anf. 17 ÅSA WESTLUND (S) replik	17
	Anf. 18 LARS HJÄLMERED (M) replik	17
	Anf. 19 ÅSA WESTLUND (S) replik	18
	Anf. 20 LISE NORDIN (MP)	18
	(Beslut fattades under § 15.)	20
§ 9	Informationsutbytesavtal med Niue	20
	Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU2	20
	(Beslut fattades under § 15.)	20
§ 10	Informationsutbytesavtal med Brunei	21
	Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU3	21
	(Beslut fattades under § 15.)	21
§ 11	Utvidgning av reglerna om fiktiv avräkning vid ombildningar av företag	21
	Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU5	21
	(Beslut fattades under § 15.)	21
§ 12	Fortsatt giltighet av lagen om vissa register för forskning	21
	Utbildningsutskottets betänkande 2015/16:UbU3	21

(Beslut fattades under § 15.).....	21	Prot. 2015/16:17
§ 13 Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring.....	21	21 oktober
Kulturutskottets betänkande 2015/16:KrU2	21	
(Beslut fattades under § 15.).....	21	
§ 14 Ändring i lagen om flygplatsavgifter.....	22	
Trafikutskottets betänkande 2015/16:TU2	22	
Anf. 21 TONY WIKLANDER (SD)	22	
Anf. 22 RIKARD LARSSON (S).....	23	
Anf. 23 EMMA WALLRUP (V).....	24	
(Beslut fattades under § 15.).....	24	
Ajournering.....	25	
Återupptagna förhandlingar	25	
§ 15 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens		
 sammanträde.....	25	
FiU9 Riksrevisorernas årliga rapport 2015.....	25	
NU6 Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation		
för elcertifikatssystemet 2015.....	25	
SkU2 Informationsutbytesavtal med Niue.....	26	
SkU3 Informationsutbytesavtal med Brunei	26	
SkU5 Utvidgning av reglerna om fiktiv avräkning vid		
ombildningar av företag	26	
UbU3 Fortsatt giltighet av lagen om vissa register för		
forskning.....	26	
KrU2 Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring.....	26	
TU2 Ändring i lagen om flygplatsavgifter	26	
§ 16 Bordläggning.....	27	
§ 17 Anmälan om interpellationer.....	27	
§ 18 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	27	
§ 19 Kammaren åtskildes kl. 16.04.....	29	